

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

93. Iterum reuocantur serui beneuoli opera.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

significabant religiosam se vitam sectari, immensis à patria itineribus venisse, ut in regno Sinarum nominatissimo Regis fidei clientes perpetuo degerent, graues nemini fore, sed in promptu habere vnde aliena liberalitate victarent; hoc vnum poscere, sibi de publico tantum vendi quantum ad ponendam illic domum sat esset, statuendamque sacram ædiculam vbi Deo cæli sua obsequia exhiberent. Legebat Aitauis vultu hilari libellum, cum fronte subito mutata, dolere se ait quod negare illorum meritis cogereetur quæ nihilo quàm ipsi ardentius cuperet; se tanti non esse, ut rem attingeret quæ Gubernatoris Prouinciæ spectabat iura; eius esse suo periculo, externos admittere; conuenirent illum suis precibus, sed intelligerent par fore miraculo si ad eas illum inflecterent: quod illi tentare dum parant bona cum Aitai venia in palatium diuertunt Sianensium Legatorum, expectaturi venturos ad Nundinas Lusitanos. Pauca horas vix illic hæserant cum datam gratiam Aitauis reuocat; monet Inspectorem Prouinciæ instare, tantæ aduentu Potestatis, Mandarinos omnes etiam infontes perterrefieri, quantum magis Aitauis, si regni aditum externis dedisse notaretur: quare suo quamprimum & ipsorum bono Macauiam viam maturarent. Et verò fuit quam celerrimè festinandum, cum iam ad portas Hianciani penderet edictum quo Prorox nostros eorumque interpretem haud obscurius petebat quàm si nominatim eos appellasset. Carpebat acerbe admodum atque indignanter Sinarum aliquos Macauiam incolentes, patriæ hostes, bonique publici, qui se Sacerdotibus Europæis mancipassent in Magistros atque interpretes, eosque Sinarum & linguam & characterem docuissent; ausos inde iis de Sacerdotibus aliquos in vrbe primacia, ius domus, & templi, contra regni leges æternas poscere, quibus perinde ab externis quàm ab hostibus cauetur. Quamobrem sceleratæ illi, venali, & infidæ genti interpretum, proditorum indici omnes pœnas (quas atrocissimas enumerabat sigillatim) si quid in posterum consilij aut opis Sacerdotibus illis occidentalibus præstarent, aut effroni eorum audaciæ fauissent, de obtinenda in Sinis habitatione. Hac edictione cubitalibus prostante literis, concidit animus tum Ruggerio & Riccio, tum Macaensibus quibus eam ipsemet retulerunt, post mensis vnus ærumnosum iter, desperatiquè saltem ad triennium fructus; quo Cantonienis Proregis legitimo tempore stultum erat sperare abrogatum iri ab eo decretum quod tanto legum & pœnarum fragore pompæque statuisse, quare ostentam ingens fuit diuinæ in id regnum, Patresque bonitatis, ut annorum triginta contentionibus frustra semper tentatus in illud ingressus, octiduo ferè nunquam minus speratus panderetur. Dies abierant vix septem reuersis Macauiam Patribus, cum adest

92.
Elicuntur
iterum edi-
cto terribili.

93.
Iterum reuo-
catur serui
b. neuoli
opera.

& gratiarum actione acceptum sit rescriptum, spes profus emortuas suscitans, per se quisque vltro coniciat. Aegrè fidem sinebat oculis haberi eius obtinendi difficultas insuperabilis, magisque de caelo quam ex aula venisse argumentati sunt viri sapientes, quod vilem ad hoc peragendum & debilem manum delegisset Deus. Primus eius rogator idem qui exoratum ad Patres detulit, seruulus miles, è familia depulsi Proregis. Frequens erat is cum Ruggerio Schiaochini, eiusque virtute, & sermonibus de religione mirè captus in cathecumenum euaserat, & Ruggerio maximè addictum, qui vrbe coactus discedere confirmauerat homini, repositurum se larga manu, si quis sibi à nouo Prorege reditum impetrasset. Prorex aduenerat, & fidelis planè sub panno seruili amicus rem audet arduam, plenamque periculi. Sistit se Proregi de genibus, nostrique Interpretis nomine, Sacerdotum duorum in Sinas restitutionem ex eo petit; petitionis libellum supplicem portigit; addit libello gratiam excelsa illorum commendatione, quos vitæ sanctissimæ, admirabilis exempli, & scientiæ præstantis, non timidè laudabat, missos præterea in Sinas à summo Occidentis Patre (sic nominabat Pontificem) ad discendendas eorum litteras & mores, cæterà in regnum perinde affectos, vt si forent in eo nati; hæc, & similia tam effcaciter expressit, vt regni posthabitis legibus, & quibus nuper intonnerat edictis minacibus, seruulo Prorex annueret, & Gubernatorem iuberet libello iuxta postulata rescribere. Rescripti diplomate ad Patres perlato, necessariis dumtaxat ad victum & solum coëmendum quàm celerrimè collectis conscendere properant; ad ea contulit Gaspar Vega, reliquos Lusitanos, varij casus attriuerant: hic re optima erat, & integra, ita nostri amans vt Valignao approbante eodem nobilicium contubernio vteretur, ex quo postea Societati se adiunxit, eique Goæ tyrocinium fundauit, solitus itaque nostris inter Sinas subsidio esse, nunc vt rei poscebat necessitas in hoc se liberaliùs effudit: adiecit Cabralis, & quidam alij quicquid tunc licuit, cum fausta comprecatione quâ profecuti sunt abeuntes. Septembris initio soluunt Ruggerius, & Riccius, anno 1583. Schiaochini portas die decimo attingunt, statimque ad Gubernatorem honorificè deducuntur, qui vt erat pro tribunali sedens, iussos dicere quid vellent, obseruabat acutis oculis, & sagacitate censoria modestiam, verbâque singula, & motus rogantium quæ homo cordatus adedè suspexit, vt se illos reipsa tales probare responderet, quales sibi descripti fuerant, viros magnos, & eius virtutis cui posset merito, & carens exemplo gratia concedi. Proin locum in vrbe inuenirent, tranquillo quod profitebantur Dei obsequio idoneum, sibi verò se id assumere, vt hunc à Prorege iis impetraret, ad hæc tam prolixè omnia detulit, tam fideliter atque beneuolè præstitit vt si foret maximè Christianus. Vrbes vndecim minores, sed frequentes & pingues Sciaochinensis ager complectitur. Harum Princeps & caput Sciaochinum; huius fortuna infelicitati reliquæ vel beari se credunt.

94.
Rugger. &
Riccius re-
deunt in Si-
nas.